

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Halmos Péter ügyvéd..... által képviselt felperesnek a dr. Németh Ferenc István ügyvéd által képviselt alperes ellen 1.512.000,- forint és járulékai megfizetése iránt a Pécsi Városi Bíróság előtt 7.P.20.257/2007. számon megindított, és a Baranya Megyei Bíróság 2007. november 13-án 2.Pf.20.912/2007/4. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 15. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán a 2008. április 17-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 90.600,- (Kilencvenezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetékből és 40.000,- (Negyvenezer) forint + ÁFA együttes másodfokú és felülvizsgálati jogi képviseleti díjból álló perköltséget.

Az alperes a másodfokú és felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

A felperesnek a tulajdonában álló személygépkocsira Casco biztosítási szerződése állt fenn az alperessel. A biztosítási ajánlaton a felperes úgy nyilatkozott, hogy a gépkocsihoz 2 db eredeti centrálkulccsal rendelkezik, amik ténylegesen elektronikus indítókártyák voltak.

Az egyik indítókártyát rendszeresen a felperes, a másikat a férje használta. Az indítókártyákat a használatban álló egyéb kulcsokkal együtt a lakás előszobájában, hozzáférhető helyen tartották. 2006. január 6-ról január 7-re virradó éjjel a felperesi ingatlan előtt parkoló személygépkocsit eltulajdonították. A két indítókártya közül az egyik ismeretlen módon és időben, nagy valószínűséggel a lopás körüli időpontban elveszett. A felperes 2006. január 7-én tett feljelentésében úgy nyilatkozott, hogy az egyik kártya hollétéről nincs tudomása. A január 9-i keltű kárbejelentésében az alperesnek bejelentette, hogy a hiányzó kulcsot az autó ellopása óta nem találja, lehetséges, hogy a kocsi kesztyűtartójában maradt. 2006. január 16-i feljelentés kiegészítésében előadta, hogy az

indítókártyákat férjével nem szokták maguknál tartani, kiteszik az előszobában egy szekrényre. A nyomozóhatóság a nyomozást felfüggesztette. Sem a gépkocsi, sem a hiányzó indítókártya nem került meg.

A felperes keresetében a Casco biztosítási szerződés alapján 1.509.130,- forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a fenti módosított keresetnek megfelelően marasztalta az alperest. Megállapította, hogy a Ptk. 540. § (2) bekezdésében meghatározott változásbejelentési kötelezettség nem róható a felperes terhére. A lopás megtörténte nem vált kideríthetetlenné, csak az eltűnt indítókártyának az elkövetésben játszott szerepe. Ezért az alperesre terhesebb 70-30 % kármegosztást alkalmazott.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította. Az elsőfokú ítélettel szemben megállapította, hogy a felperes megszegte a kárenyhítési kötelezettségét, és az indítókártyák hiánytalan átadására vállalt kötelezettségét is. Ilymódon a Ptk. 544. § (1) bekezdésében, illetve 540. §-ában írott követelményeknek nem tett eleget. Álláspontja szerint a hiányzó kulcs miatt lényeges körülmények váltak kideríthetetlenné, mégpedig a gépjármű eltulajdonításának a módja és ezzel összefüggésben az a körülmény, hogy a kártya gondatlan módon történt tárolása szerepet játszott-e a káresemény bekövetkeztében. Az ebből eredő bizonytalanságot a felperes biztosított magatartása okozta. A másodfokú ítélet indoklása kitért arra is, hogy a vonatkozó biztosítási feltétel nem a felperes hátrányára, hanem javára tért el a Ptk. 544. § (2) bekezdésének a rendelkezésétől. Mivel a felperes az okozati összefüggés hiányát nem bizonyította, az alperes helytállási kötelezettsége nem állt be.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Egyetértett az elsőfokú bíróság következtetésével, amely szerint a hiányzó indítókártya őrzése tekintetében nem terhelte súlyos gondatlanság. A Ptk. 544. § (2) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna bizonyítani, hogy a bejelentési kötelezettségének elmulasztása miatt lényeges körülmények kideríthetetlenné váltak. A felperes részéről az ellenkezőjének a bizonyítása lényegében lehetetlen volt. Mivel a biztosítási feltételek vonatkozó 9. fejezet II/4. pontjában adott szabályok a biztosítottra a Ptk.-nál kedvezőtlenebb rendelkezéseket tartalmaznak, a szabályzat e részében a Ptk. 567. § (1) bekezdése alapján érvénytelen. A Ptk.

540. § (3) bekezdése, illetve a biztosítási feltételek 9. fejezet II/2. pontjában foglalt szabályok nem voltak alkalmazhatóak, mivel az indítókártya eltűnésének ideje és módja nem állapítható meg. Nem vitatta a kármegosztásra okot adó magatartását, a kármegosztás alkalmazása azonban nem a Ptk. 555. és 556. §-ából, hanem a Ptk. általános, szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére vonatkozó szabályaiból vezethető le.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Hangsúlyozta, hogy a felperes ellentmondó nyilatkozatai alapján a másodfokú ítéletben megállapított tényállást kell irányadónak tekinteni. Ennek alapján megállapítható, hogy a felperes elmulasztotta annak ellenőrzését, hogy a második indítókulcs a birtokában van-e.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság nem értett egyet a másodfokú bíróság jogi álláspontjával, amely szerint az alperes teljesítési kötelezettsége a Ptk. 540. § (3) bekezdése, illetve 544. § (2) bekezdése alapján nem állt be.

Az elsőfokú ítélet helyesen állapította meg, hogy a felek a Ptk. 540. § (2) bekezdése alapján megállapodtak a biztosított változásbejelentési kötelezettségében. Az alperes Járművek Casco Biztosításának Különös Feltételei (JCKF6.) 9. fejezet II/1. és 2. pontja szerint a felperes az indítókártya eltűnésének tényéről öt munkanapon belül volt köteles bejelentést tenni az alperesnek. A peradatok alapján nem volt igazolható, hogy a káresemény bekövetkeztét megelőző öt munkanapon belül tűnt el a hiányzó indítókártya. Ennek bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte volna. Az eltűnés időpontjának bizonyítatlanságát az elsőfokú bíróság helyesen vonta le az alperes terhére. Nem állapítható meg a felperes részéről a Ptk. 544. § (1) bekezdésében meghatározott bejelentési kötelezettségének a megszegése sem. Eszerint a biztosítási esemény bekövetkezését a biztosítónak be kell jelenteni, a szükséges felvilágosításokat meg kell adni, és lehetővé kell tenni a bejelentés és a felvilágosítások tartalmának az ellenőrzését. E kötelezettségének a felperes eleget tett. Kétségtelen, hogy a JCKF 9. fejezet II/4. pontja az I/8. pontban és II/2. pontban írott kötelezettség (a káresemény bejelentésekor a kulcsok hiánytalan átadása, illetve gondos őrzésük biztosítása) megszegését a Ptk. 540. §-ába, illetve 544. §-ába ütköző szerződésszegésként értékeli. Ezekben az esetekben a biztosító kötelezettsége nem áll be kivéve, ha a szerződő bizonyítja, hogy az elhallgatott körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében. A Legfelsőbb Bíróság az elsőfokú bíróság értelmezésével ért azonban egyet. Eszerint adott esetben a felperes nem a változásbejelentési kötelezettségét szegte meg, és nem

hallgatta el szándékosan a kárbejelentéskor az indítókártya hiányát sem, hanem a gépjármű indítókártyájának a gondos őrzésére vonatkozó kötelezettségét sértette meg. Ezt a magatartást a Ptk. 555. és 556. §-a alapján a JCKF. 10. és 11. fejezete - az adott körben a 9. fejezetben meghatározott tényállásokkal párhuzamosan - szabályozza. A 10. fejezet 1. pontja értelmében a biztosított köteles a kárt tőle telhetően megelőzni és enyhíteni. A felek megállapodhatnak a biztosított kármegelőzéssel és kárenyhítéssel kapcsolatos teendőiben. A 11. fejezet I/2. pontja szerint a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettség megsértésének minősül, - különösen lopáskockázat vonatkozásában, - többek között az elektronikus indítókártya elhagyása, vagy ha az az eltulajdonított gépjárműben benne marad. A III. pont értelmében a Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerint mentesül a biztosító azon károk megtérítése alól, amelyek a 9. fejezetben foglalt kötelezettségek megsértése következtében keletkeztek. A 9. és 11. fejezet idézett, tartalmilag ellentétes rendelkezései alapján helytállóan értelmezte az elsőfokú bíróság a Ptk. 207. § (2) bekezdése alapján a szerződés részét képező JCKF. feltételeket a felperesre kedvezőbb módon, úgy foglalva állást, hogy adott esetben a Szabályzat idézett 10. és 11. fejezete rendelkezései az irányadók. A Szabályzat rendelkezéseiből következően a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján kármegosztásnak volt helye, melynek jogalapját a felperes már keresetében elismerte. Az elsőfokú bíróság által elfogadott mértékével kapcsolatban az alperes nyilatkozatot nem tett.

Az ismertetett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem eredményessége folytán kötelezte az alperest a felperes által lerótt felülvizsgálati eljárási illeték és a felperes együttes másodfokú és felülvizsgálati jogi képviseleti díjának a megfizetésére. Az alperes pervesztessége folytán a saját másodfokú és felülvizsgálati perköltségét maga köteles viselni.

Budapest, 2008. április 17.

Dr. Horeczky Károly s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Mária s.k. előadó bíró, Csánitzné dr. Csiky Ilona s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Szné

írnok